

LES «RELACIONS DE DESCENDENTS DE JUEUS CONVERSOS DE DIFERENTS POBLES DE MALLORCA» (1809). ESTUDI ONOMÀSTIC I HISTÒRIC

Pau Mateu Vives

XV Jornada d'Antroponímia i Toponímia. Manacor, 2002

INTRODUCCIÓ

La comunicació que presentam té com a objectiu l'estudi de l'onomàstica (els noms propis i llinatges) dels xuetes i, en menor mesura, dels seus mals noms i oficis. Com és sabut, aqueixa població s'ha caracteritzat, en relació a la resta de la població preturística de l'illa, per presentar una marcada endogàmia, la qual és conseqüència de la marginació a què ha estat sotmesa. Es tracta d'un tema que compta amb una nombrosa bibliografia, mostra de l'interès que suscita, no tan sols entre els estudiosos, sinó també entre la societat mallorquina en general. Aquesta és només una aportació més, centrada en l'onomàstica, un dels àmbits d'estudi més característics dels estudis sobre els xuetes, per tal com és aquesta la que permet la identificació del grup segregat per la majoria.

Aquest treball de recerca onomàstica se cenyeix a un període històric i a un àmbit geogràfic molt concrets: la Guerra del Francès i la Part Forana. Això es deu a les característiques de la documentació que serveix de base per a la realització d'aqueix treball, generada com a conseqüència dels esdeveniments polítics del moment.

A partir de l'estudi dels documents, hem volgut donar resposta a un conjunt d'interrogants que ens plantejarem a l'hora d'emprendre la seva anàlisi. Uns interrogants que tenen la voluntat d'escatir, en primer lloc, fins a quin punt el comportament endogàmic dels xuetes es pot resseguir en la utilització d'uns determinats noms de pila, bé siguin d'home o de dona. I, en segon, quina era la distribució i freqüència a la Part Forana dels quinze llinatges coneguts com a xuetes. A més a més, els documents ens permeten analitzar alguns malnoms, els oficis i activitats que exercien, a banda d'altres possibilitats d'estudi que defugen l'àmbit de l'onomàstica.

Finalment, hem elaborat uns mapes de distribució geogràfica que ens aclareixen quins pobles de la Mallorca de principis de segle XIX acollien xuetes, i quin era el seu nombre.

LA DOCUMENTACIÓ

La documentació que hem estudiada es troba a l'Arxiu del Consell de Mallorca, dins l'apartat de correspondència de la Junta Superior de Govern, i du la signatura x-490/3. El títol és: «Relacions de descendents de jueus conversos de diferents pobles de Mallorca» (1809) i està redactat en llengua castellana.

A més de la documentació sobre la relació dels descendents dels jueus conversos, hem consultat altres documents del mateix any que ens han ofert una informació complementària. Concretament, hem consultat: «Batles Reials (*Respuestas de los Bailes reales sobre milicias Honradas*) 1809», sig. x-854/5, «Viles de Mallorca (*Contestación de las villas para alistamientos*) 1809», sig. x-855/6, «Pobles de Mallorca (*sobre levas*) 1809», sig. x-864/4, «Relacions d'homes dels pobles de Mallorca per a alistament 1809», sig. x-490/1 i finalment «Padrons de veïns de Mallorca i estat general de la població (1801)», sig. x-507/2.

La primera pàgina del lligall porta el títol: «*Contestaciones de las Justicias sobre individuos de la calle*». Les contestacions a l'ordre de la Junta Superior de dia 9 de març de 1809 diuen contestar a la relació de *los individuos de la calle* que existeixen al seu municipi. Totes les contestes van dirigides a l'Excel·lentíssim Senyor Comte d'Aiamans.

Una de les premisses de tot investigador és la d'analitzar fins a quin punt la documentació d'estudi és del tot fiable i representativa. Hem intentat calibrar la fiabilitat de la font mitjançant la comparació d'una de les llistes, la de Pollença, amb el padró municipal d'habitants de 1811 que es troba a l'arxiu municipal d'aquella vila. La comparació entre totes dues fonts suggereix que la documentació que serveix de base per al treball té un alt grau de fiabilitat.

EL CONTEXT HISTÒRIC

La primera dècada del segle XIX Mallorca està marcada per la Guerra del Francès. El maig de 1808 es produeix la sublevació contra els francesos, i en el mes de juny Ferran VIIè és proclamat rei. En aquest context es crea la Junta Suprema de Govern de Balears, formada per 29 membres, alguns pertanyents a la noblesa, en concret Josep Sanglada de Togores (comte d'Aiamans) com a president.

LA JUNTA SUPERIOR DE GOVERN

La Junta Suprema de Govern va començar a prendre mesures per tal de defensar l'illa dels possibles atacs per part de l'exercit napoleònic, un cop ocupada Catalunya. En aquest sentit es decretà l'allistament general de tots els homes entre 16 i 40 anys i la creació de les milícies urbanes. Aquesta Junta fou substituïda el mes de febrer de l'any 1809 per la Junta Superior de Govern.

La Junta Superior de Govern ordenà als ajuntaments la realització dels llistats d'homes que havien de servir a l'exercit i la realització de lleves forçoses. També es va donar l'ordre de realitzar la relació de tots els xuetes que residien als seu municipi. Principalment es demanava la relació d'homes entre els 16 i els 40 anys, però molts de municipis relacionen els menors d'edat i els més vells, i en molts de casos els membres femenins de les unitats familiars.

L'ordre fou expedida el dia 9 de març i contestada pels municipis que hem pogut estudiar entre el dia 15 de març, la primera i els dia 26 d'abril, la darrera. Són 26 els municipis que contesten i de 8 no tenim resposta. D'aquest vuit, tres els hem complementat amb el padró de 1801, i un amb una relació d'allistament de 1809. Vull recordar que per aquestes dates encara no s'havien produït les segregacions municipals que s'aniran fent al llarg del segle.

ELS XUETES

Tothom coneix el grau de marginació que el col·lectiu xueta ha sofert al llarg dels segles, i que en el moment de la guerra del Francès o a principis del segle XIX aquesta marginació encara es mantenia ferma. Recordem que a mitjan segle XVIII hi havia hagut un intent de desterrament de la *gente de la calle* a l'illa de Cabrera.

Arran d'aquests esdeveniments, aquest col·lectiu demanà empara i l'equipament social al rei Carles III. Aquest rei il·lustrat els concedí això mitjançant 3 reials Cèdules: 1782, 1785 i 1788. Però, tot i aquest reconeixement, continuaren marginats tant en l'àmbit públic com en el privat.

La presència de liberals a la Junta Superior degué facilitar la incorporació de xuetes a l'exèrcit. Aquesta ordre es pot interpretar —o això és el nostre parer— de dues maneres: o bé podria respondre a un intent d'incorporar el col·lectiu a la vida pública o, simplement, ser conseqüència de la necessitat de reunir el major contingent d'homes possible per tal de fer front a una eventual invasió de l'illa.

La presència de xuetes a la Part Forana —fins aleshores es concentraven a Ciutat— es pot explicar per dos fets. Per una part, sembla demostrat un fort creixement demogràfic de la gent del carrer del Segell a finals del segle XVII i principis del XVIII. Això hauria motivat que una part de la població emigràs cap als pobles de Mallorca i es concentràs en aquelles viles que oferien unes millors perspectives de progrés econòmic i social. D'altra banda, la fuga de Ciutat i el seu establiment a la Part Forana es podria interpretar com una forma de fugir de l'opressió i la marginació que durant segles patí el grup de part del Sant Ofici i de la resta de la ciutadania. Però el rebuig dels forans solia ser tan intens com els dels ciutadans.

ELS NOMS DE PILA

Som conscient de les mancances que presenta aquest estudi. En bona part, es deriven de la manca de publicacions en què s'estudiï la freqüència i distribució estadística, en mostres prou amples —diverses poblacions, almenys— de l'onomàstica la població cristiana vella. I per això mateix la impossibilitat de contrastar fins a quin punt els noms de pila que porten els xuetes són exclusius d'aquest grup o es corresponen amb la moda o devoció del moment i de la resta de mallorquins. El mateix podem dir dels noms composts: fins a quin punt és propi dels xuetes o és una moda de l'època? El cert és que noms que tothom té per xuetes entre les dones, com puguin ser Elionor i Beatriu, no són dels més abundants, i sí ho són Caterina, Francesca i Maria. En el cas dels homes, Josep és un dels noms de pila que es tenen per xuetes, però caldria saber quin grau de popularitat i acceptació tenia aqueix prenom entre els cristians vells en aquesta època. Els noms que el segueixen en nombre són els característics de la població mallorquina: Francesc, Miquel, Joan, Jaume, etc.

En els quadres següents es pot apreciar la freqüència d'aquests prenom, que hem traduït al català, cosa que ha permès unificar les diferents solucions gràfiques que presentaven els originals castellans.

El resultat és el següent: es poden comptar un total de 27 noms de dona diferents. Els que més es repeteixen són els de Caterina, amb 19; Francesca, amb 13; i Maria amb 10. Si afegim als anteriors els noms composts formats a partir dels anteriors com a primer i d'altres com a segon, la relació quedaria de la següent manera: Caterina 20, Francesca 18 i Maria

13. Això no variaria l'ordre anterior dels antropònims. D'aquests 27 prenomes, set són composts: Francesca, Maria, Joana i Caterina, que van acompanyats d'Anna. Els altres tres són Francesca, Isabel i Joana, que hi van de Maria.

Nom	Número	%
Antònia	1	1,1
Bàrbara	1	1,1
Caterina Anna	1	1,1
Clara	1	1,1
Esperança	1	1,1
Francesca Maria	1	1,1
Isabel Maria	1	1,1
Joana Maria	1	1,1
Josepa	1	1,1
Magdalena	1	1,1
Paula	1	1,1
Anna	2	2,2
Beatriu	2	2,2
Jerònia	2	2,2
Joana	2	2,2
Rosa	2	2,2
Elionor	3	3,3
Isabel	3	3,3
Joana Anna	3	3,3
Maria Anna	3	3,3
Teresa	3	3,3
Coloma	4	4,4
Francesca Anna	4	4,4
Margalida	4	4,4
Maria	10	11,1
Francesca	13	14,4
Caterina	19	21,1
Total	90	100

Es poden comptabilitzar 49 noms d'home diferents. Els noms de pila que més es repeteixen són Josep, amb 38; Francesc, amb 33; Miquel, amb 28; Joan, amb 25; i Jaume amb 20. Si, com havíem fet amb els prenomes femenins, afegim als anteriors els noms composts formats a partir dels anteriors com a primer i d'altres com a segon, la relació quedaria així: Josep amb 38, Francesc amb 33, Joan amb 33, que seria el que més augmentaria, tot depassant Miquel, que restaria amb 29. Els seguirien Pere, amb 25, que també augmentaria i, d'aqueixa manera, passaria part damunt Jaume, només amb 23. Entre els homes hi ha 11 noms composts. Pere Joan, amb 15, és el més nombrós. El segueixen Joan Baptista amb 8, Pere Onofre, Pere Andreu i Jaume Antoni, tots amb 3, Pere Ramon, Miquel Ramon, Gabriel Nicolau, Ferrando Valentí, Antoni Pau i Antoni Josep, amb un respectivament.

Pere és el nom de pila que més variants presenta, i són quatre: Pere Joan, Pere Onofre, Pere Andreu i Pere Ramon, seguit d'Antoni amb dues variants.

Nom	Número	%
Antoni Josep	1	0,3
Antoni Pau	1	0,3
Baltasar	1	0,3
Domingo	1	0,3
Eloi	1	0,3
Ferrando Valentí	1	0,3
Gabriel Nicolau	1	0,3
Guillem	1	0,3
Macià	1	0,3
Melcion	1	0,3
Miquel Ramon	1	0,3
Pere Ramon	1	0,3
Salvador	1	0,3
Sebastià	1	0,3
Agustí	2	0,6
Baptista	2	0,6
Cristòfol	2	0,6
Ignasi	2	0,6
Jeroni	2	0,6
Joaquim	2	0,6
Manuel	2	0,6
Pau	2	0,6
Pere	3	0,9
Ramon	2	0,6
Benet	3	0,9
Bernat	3	0,9
Jaume Antoni	3	0,9
Mateu	3	0,9
Pere Andreu	3	0,9
Pere Onofre	3	0,9
Tomàs	3	0,9
Llorenç	4	1,3
Vicenç	4	1,3
Gaietà	5	1,6
Andreu	6	1,9
Bartomeu	7	2,2
Nicolau	9	2,8
Onofre	7	2,2
Joan Baptista	8	2,5
Rafel	10	3,1
Gaspar	12	3,8
Antoni	14	4,4
Pere Joan	15	4,7
Gabriel	18	5,6
Jaume	20	6,3
Joan	25	7,8
Miquel	28	8,8
Francesc	33	10,3
Josep	38	11,9
Total	319	100,0

Nom	Número
Baltasar	1
Domingo	1
Eloi	1
Ferrando Valentí	1
Guillem	1
Macià	1
Melcion	1
Salvador	1
Sebastià	1
Agustí	2
Baptista	2
Cristòfol	2
Ignasi	2
Jeroni	2
Joaquim	2
Manuel	2
Pau	2
Ramon	2
Benet	3
Bernat	3
Mateu	3
Tomàs	3
Llorenç	4
Vicenç	4
Gaietà	5
Andreu	6
Bartomeu	7
Onofre	7
Nicolau	9
Rafel	10
Gaspar	12
Antoni (+ v)	16
Gabriel (+ v)	19
Jaume (+ v)	23
Pere (+ v)	25
Miquel (+ v)	29
Joan (+ v)	33
Francesc	33
Josep	38

ELS LLINATGES

Dels 15 llinatges coneguts com a xuetes, a la Part Forana en trobam 12. Els llinatges més abundants són Forteza —63 casos— Fuster i Pomar —62— i Miró —53—. El cognoms que no hem trobat són: Martí, Valentí i Valleriola. Sumant els llinatges dels homes i les dones s'obté un total de 402 llinatges.

Pel que fa a Martí, existeix sempre el dubte si les persones que porten aqueix llinatge són o no xuetes, ja que aquest llinatge era un dels més freqüents dels cristians vells durant l'edat mitjana. A més s'ha de dir que no apareix relacionat com a xueta a municipis on és abundant, com pugui ser Binissalem. En aquest sentit, també, hem d'esmentar els casos dels Miró de Sóller, els Valls de Felanitx i els Pomar de Pollença, on poden no ser considerats xuetes i conviuen amb cristians vells que porten el mateix llinatge.

Pel que fa a l'ortografia trobam el llinatge Forteza escrit amb *z* llevat d'un pic que ho està amb *s*. El cognom Pinya està escrit amb la *ñ* castellana, el cognom Cortès no apareix accentuat i Pomar el trobam escrit a un poble sense la *r* final.

Llinatge	Número	%
Tarongí	2	0,49
Segura	3	0,74
Valls	18	4,47
Pinya	19	4,72
Cortès	22	5,47
Aguiló	32	7,96
Bonnín	33	8,20
Picó	33	8,20
Miró	53	13,18
Pomar	62	15,42
Fuster	62	15,42
Forteza	63	15,67
Total	402	100%

ELS MALNOMS

En alguns casos, juntament amb el prenom i el cognom, apareix el malnom. Atès l'escàs nombre, no n'hem intentat cap classificació. Són els que s'enumeren a continuació.

Artà: Molinet (1), Mestall (3), Pris (1), Marieta (2), Sariya (2), Ganyana (1), Marrueco (1), Gelat (4), Carreter (2), Delet (2), Curt (2).

Calvià: Gil.

Inca: Bibi.

Sa Pobra: Piña.

Volem destacar el nom d'un xueta d'Inca, Ferrando Valentí Forteza. Aquest personatge segurament era membre d'una de les més riques famílies xuetes que portaven el malnom Valentí com a segon o tercer nom. Hem de pensar que amb el temps els malnoms esdevenien el nom de les famílies (Porqueres, 2001: 42).

L'ENDOGÀMIA

En els pobles on la relació inclou tots els membres de la família hem pogut observar quin nivell d'endogàmia existia. Així, trobam que a Algaida, Inca, Montuïri, Santa

Margalida i Muro, tots els matrimonis són entre xuetes. A Lluçmajor i Sineu hi ha un cas de matrimoni mixt a cada poble. A Pollença trobam un altre cas de matrimoni mixt, més tots els matrimonis dels Pomar (que sembla que no són tinguts per xuetes en aquesta època) amb no xuetes.

ELS OFICIS

En alguns casos la relació de noms va acompanyada de l'ofici que exerceix. Això ha fet possible realitzar-ne una classificació i poder veure quin és l'àmbit laboral i quines són les activitats que preferentment desenvolupaven aquest col·lectiu de persones.

A partir de 1679 els del Carrer de Segell sols seran admesos en els gremis dels argenters, el de passamaners del Carrer i els de petits venedors ambulants anomenats marxandos. A banda dels gremis, també se'ls tancarà la porta de la universitat o del seminari, institucions docents que també inseriran en els seus estatuts articles, excloent-hi els xuetes (Riera 1973: 36-37).

Malgrat aquestes prohibicions trobam 2 xuetes que treballen per als ajuntaments com són dos saigs, l'un a Campanet i l'altre a Pollença. Cal notar el fet que aquest darrer és casat amb una cristiana de natura. Els argenters els trobam a pobles grans: 3 a Manacor, 2 a Felanitx, 1 a Artà, 1 a Inca, 1 a Lluçmajor i 1 a Sa Pobla.

Una possible explicació al fet que els xuetes es dediquin primordialment a les feines del sector comerciant i ambulant, l'hem de cercar en la seva recent arribada als pobles. D'altra banda, l'observació del quadre d'oficis permet intuir l'existència d'una diferenciació socioeconòmica que fa que alguns xuetes, com els que feien de jornalers, es puguin confondre, laboralment almenys, amb la majoria cristiana de natura.

62,6	129	Comerç i transport
6,8	14	botiguer
1,9	4	botiguer i comerciant
6,8	14	comerciant
33,0	68	marxando
0,5	1	marxando de cistelles
1,0	2	mercader de robes i drogueria
0,5	1	traficant
1,5	3	matriculat
7,8	16	traginer
1,9	4	traginer i botiguer
0,5	1	marxando i traginer
1,0	2	negociant
0,5	1	carreter
19,9	41	Activitats agropecuàries
2,4	5	conrador
15,0	31	jornaler
5,8	12	llaurador

9,7	20	Menestralia i oficis
4,4	9	argenter
1,9	4	moliner
0,5	1	carnisser
0,5	1	forner
0,5	1	llauner
0,5	1	sedasser
0,5	1	taverner
1,0	2	<i>remendón</i>
4,9	10	Altres
0,5	1	mosso de <i>caja abiente (sic)</i>
2,9	6	estudiant
1,5	3	saig
2,9	6	Diversos sectors
1,0	2	botiguer i conrador
0,5	1	carreter i conrador
1,0	2	conrador i tragner
0,5	1	negociant i conrador
100	206	

La distribució

MUNICIPI	NÚMERO D'HOMES	%
Alaró	5	1,44
Alcúdia (1801)	1	0,28
Algaida	6	1,72
Andratx (1801)	2	0,57
Artà	40	11,52
Binissalem	0	0
Bunyola	3	0,86
Calvià	2	0,57
Campanet	5	1,44
Campos	16	4,61
Deià	0	0
Escorca	0	0
Esporles	1	0,28
Felanitx	35	10,08
Inca	29	8,35
Llucmajor	20	5,76
Manacor	60	17,29
Marratxí	0	0
Montuïri	8	2,30
Muro	*	*
Petra	*	*
Pollença	13	3,74
Porreres	26	7,49

MUNICIPI	NÚMERO D'HOMES	%
Puigpunyent	0	0
Sa Pobla	11	3,17
Sant Joan	0	0
Santa Margalida (1818)	22	6,34
Santa Maria	12	3,45
Santanyí	5	1,44
Selva	0	0
Sencelles	*	*
Sineu	11	3,17
Sóller (1801)	13	3,74
Valldemossa	1	0,28
TOTAL	347	100%

ELS POBLES

Alaró

Contesta el batlle Antoni Frau el dia 18 de març de 1809. La relació consta de 5 caps de famílies. Els prenomes són 4 noms diferents i un d'ell compost: 2 Joan, 1 Josep, 1 Gaietà i 1 Pere Andreu. Són tres llinatges diferents: Forteza (3), Aguiló (1) i Pomar (1). Tots 5 tenen l'ofici de marxando. La carta diu que aquest són els que hi ha, a excepció dels seus fills menors d'edat.

Alcúdia

No hi trobam la contesta a l'ordre. Al padró de 1801 trobam un Joaquim Picó.

Algaida

Contesta el batlle Bartomeu Mulet el dia 17 d'abril de 1809. La relació consta de 2 famílies. Els prenomes són 5 diferents i 2 d'ells composts: Bartomeu (2), Joan (1) Baptista, Eloi (1), Andreu (1) i Pere Joan (1) que fan 6 homes, i 5 dones amb 5 noms diferents i 2 d'ells composts: Antònia (1), Isabel Maria (1), Maia Anna (1), Francesca (1) i Teresa (1). Els llinatges són: Pomar (10) i Valls (1). Els dos caps tenen l'ofici de marxando. La carta diu que aquests són els que hi ha, a excepció dels seus fills menors d'edat. Matrimonis endogàmics.

Andratx

No hi és.

Al padró de 1801 trobam: Gaietà Bonnín i Gabriel Valls.

Artà

Contesta el batlle Jeroni Guiscafré, els regidors Joan Sureda, Joan Forn, el síndic personer Ignasi Sureda i el secretari Bartomeu Pujol el dia 23 de març de 1809. La relació consta de 33 caps de famílies més 7 membres que viuen a la mateixa casa. Els prenomes són 19 diferents i 3 de composts: Joan (8), Miquel i Josep (5), Francesc i Nicolau (3), Mateu i Jaume (2), Gaietà, Gaspar, Pere, Pere Joan, Pere Andreu, Onofre, Antoni Josep, Rafel, Gabriel, Bernat, Macià i Andreu (1). Els llinatges són 6 de diferents: Pomar (21), Fuster

(10), Forteza (4), Piña i Picó (2) i Bonnín (1). 15 tenen l'ofici de jornaler, 14 de botiguer, 4 moliners, 2 traginers, 3 llauradors, 1 argenter, 1 *remendón*. La carta diu que aquest són els que hi ha, a excepció dels seus fills menors d'edat.

Binissalem

Contesta el batlle Andreu Borràs el dia 23 de març de 1809. No hi cap individu *de la calle*.

Bunyola

Contesta Miquel Amengual el dia 20 de març de 1809. La relació consta de tres 3 homes. Els prenomes són 3 de diferents: Manuel, Miquel i Josep (1); i els llinatges 2 de diferents: Segura (2) i Fuster (1). 2 tenen botiga i un d'ells, a més, és marxando.

Calvià

Contesta Simó Estadas el dia 20 de març de 1809. La relació consta de Pere Joan Cortès, marxando domiciliat a Palma i que visita constantment el poble. A més hi resideix esporàdicament Francesc Segura, àlies Gil, carnisser, i que viu a Andratx.

Campanet

Contesta el batlle Pere Josep Sociés el dia 18 de març de 1809. La llista relaciona 4 caps de família i un fill major, tot i que tots tenen fills menors. Els prenomes són 3 de diferents: Miquel (3), Onofre i Antoni (1). Només hi trobam el llinatge Bonnín, i potser siguin fills de dos germans. Hi trobam 2 llauradors, 1 negociant amb *abaceria*, 1 traginer amb *abaceria* i un oficial saig.

Campos

Contesta el batlle Miquel Oliver el dia 15 de març de 1809. La llista relaciona 16 homes majors i menors d'edat. Els prenomes són 9 de diferents i 2 d'ells composts: Josep, Francesc i Joan Baptista (3), Jaume (2), Joan, Gaspar, Pere Joan, Miquel i Bartomeu (1). Els llinatges són 3 diferents: Picó (9), Aguiló (5) i Pomar (2). Els oficis són: 5 botiguers i comerciants, 3 comerciants i 1 carreter.

Deià

Contesta el secretari Pere Antoni Coll el dia 18 de març de 1809 informant que no n'hi ha.

Escorca

Contesta el secretari Jaume Solivelles el dia 26 de març de 1809 informant que no n'hi ha.

Esporles

Contesta el batlle Bartomeu Arbós el dia 18 de març de 1809 informant que hi viu Agustí Fuster, casat i d'ofici marxando.

Felanitx

Contesta el batlle Miquel Carrió el dia 22 de març de 1809. A la llista es relacionen 21 caps de família més 14 persones pertanyents a aquestes, dues d'ells dones. Els prenomes

són: Gabriel (7) i Gabriel Nicolau (1), Francesc i Josep (5), Gaspar, Antoni, Joan, Joan Baptista (2), Miquel, Pere Joan, Pere Onofre, Cristòfol, Jaume, Benet, i Ramon (1). Això fa 15 noms de pila diferents, 4 d'ells composts. Les dones són Caterina (2) i això fa un sol nom. Els llinatges són: Valls (10) i Vallès (1), Miró (7), Fuster i Forteza (Fortessa) (5), Piña (4), Pomar (2), i Picó (1); això fa 8 llinatges diferents. Els oficis són: 11 comerciants, 2 argenters, 2 traguiners, 2 conradors, 1 *remendón*, 1 mosso de *caja abiente* i 1 llauner.

Inca

Contesta el batlle Guillem (?) el dia 19 de març de 1809. La relació es fa per famílies completes que són 12, on hi ha 29 homes i 24 dones: un total de 53 persones. Els prenomes són 15 diferents i 5 d'ells composts: Josep (7), Miquel (5) i 1 Miquel Ramon, Jaume (3) i 1 Jaume Antoni, Tomàs i Pere Joan (2), Pere Andreu, Mateu, Jeroni, Ferrando Valentí, Baltasar, Francesc, Joan i Baptista (1). Els noms de dona són 12 diferents i 3 de composts: Caterina (7), Francesca (4), Francesca Maria (1) i Francesca Anna (1), Joana Anna (3), Maria (2), Isabel, Teresa, Beatriu, Jerònia, Coloma i Elionor (1). Els llinatges són 7 diferents: Aguiló (15), Forteza (13), Picó i Bonnín (8), Piña (5), Fuster i Pomar (1). Els oficis són: 11 marxandos, 1 argenter i 1 negociant. Matrimonis endogàmics.

Llucmajor

Contesta el batlle Joan Carany (?) el dia 17 d'abril de 1809. La relació es fa per famílies completes i que són 14, on hi ha 21 homes i 35 dones, és a dir, un total de 56 persones. Els noms d'homes són 13 diferents i un d'ells compost (1 no és xueta): Miquel (4), Antoni i Joan (3), Francesc (2), Bartomeu, Gabriel, Andreu, Joaquim, Tomàs, Bonaventura (no xueta), Josep, Jaume i Pere Onofre (1). Els noms de dones són 16 diferents i 3 d'ells composts: Caterina (7), Francesca (6) i Francesca Anna (1), Maria (5) i Maria Anna (2), Coloma (3), Bàrbara, Elionor, Beatriu, Teresa, Paula, Rosa, Joana i Joana Anna, Magdalena, Clara i Margalida (1). Els llinatges són: Miró (12), Forteza (11), Fuster (10), Bonnín (7), Pomar (4), Valls (3) i Cortès (1). Els oficis són: 10 marxandos, 1 argenter i un jornalero (no xueta). Endogàmia excepte en un cas.

Manacor

Contesta el batlle Pere Francesc Sard el dia 15 d'abril de 1809. La relació conté els caps de família i els fills mascles, és a dir, un total de 60 homes. Els noms són 22 diferents i 4 d'ells composts: Josep (11), Francesc (10), Gaspar i Jaume (6) i Jaume Antoni (2), Rafel (4), Nicolau (3), Antoni, Joan i Vicenç (2), Gabriel, Gaietà, Bernat, Agustí, Manuel, Miquel, Pere, Pere Onofre, Pere Joan, Llorenç Antoni, i Sebastià (1). Els llinatges són 9 diferents: Pomar (17), Forteza (14), Cortès (9), Picó (8), Aguiló (4), Bonnín (3), Fuster i Valls (2) i Miró (1). Els oficis són: 26 marxandos, 11 jornaleros, 3 argenters, 2 conradors i 1 traguiner.

Marratxí

Contesta el batlle Vicenç Serra el dia 19 de març de 1809. No n'hi ha cap.

Montuïri

Contesta el secretari Joan Oliver el dia 11 d'abril de 1809. La relació la formen dues famílies, formades per 11 membres: 8 homes i 3 dones. Els noms de pila dels homes són 5 diferents: Onofre, Andreu i Gabriel (2), Bernat i Joaquim (1). Els de les dones són: Caterina (2) i Anna (1). Els llinatges són: Fuster (9) i Piña (2), aquest portat per les dues dones dels caps de família. Els dos caps són marxandos. Endogàmia matrimonial.

Muro

No hi és.

Petra

No hi és.

Pollença

Contesta el batle Martí Vila dia 22 de març de 1809. La llista relaciona 11 famílies formades per 22 persones majors d'edat: 13 homes i 9 dones. Els prenom dels homes són 12 diferents (un és il·legible): Jaume i Miquel (2), Josep, Antoni, Gaspar, Joan i Joan Baptista, Gabriel, Baptista i Jeroni (1). Els noms de les dones són: Maria i Margalida (2), Anna, Francesca, Isabel, Elionor i Jerònia (1). Els llinatges són: Cortès (8), Picó (5), Forteza (3), Piña (2), Miró (2) i Bonnín (2). Els oficis són: 4 marxandos i 1 marxando i traginer, 3 jornalers, 1 sedasser i 1 saig. El saig no és casat amb una xueta.

En el padró de 1811, Joan i Jeroni Picó (jornalers) i Miquel Picó (cec i ximple) no hi són. També hi ha la família formada per Elionor Valls, Catalina Aguiló, Beatriu Aguiló, Maria Aguiló, Magdalena Aguiló, Elionor Aguiló, Francesca Aguiló, que al llistat de 1809 no hi són. El pare d'aquesta família, Josep Aguiló, ha estat reclutat en una lleva forçosa i està tancat a la presó; la dona diu que el batlle li té ràbia. També hi ha Bautista Cortès (21 anys) i Miquela Miró (16 anys), però devien ser menors a l'allistament o ell és un extern que s'ha casat amb una pollencina.

A més hi trobam Francesca Vila vídua d'Ignasi Pomar, Catalina Cifre vídua d'un Pomar perquè té un fill que du aquest llinatge, Esteve Pomar vidu amb una filla Pomar, Gabriel Santacreu casat amb Isabel Maria Pomar i un fill Joan, Miquel Pomar casat amb Teresa Llompart, un fill Joan Pomar, Antoni Pomar casat amb Maria Sales, Bernat Rotger casat amb Anna Pomar, i Martí Pomar casat amb Francesca Cladera.

Porres

Contesta el batlle Bartomeu Escarrer el dia 23 de març de 1809. La relació està formada pels caps de família i els fills mascles i en total són 26 homes. El prenom són 13 diferents i 1 d'ells compost: Francesc (5), Antoni (3) i Antoni Pau (1), Josep i Pere Joan (3), Gabriel i Ignasi (2), Vicenç, Miquel, Nicolau, Jaume, Rafel i Joan (1). Els llinatges són 6 diferents: Miró (17), Fuster (4), Piña (2), Bonnín, Valls i Forteza (1). Els oficis són: 10 traginers, 2 negociants i conradors, 1 carreter i conrador, 1 forner, 1 conrador, 1 conrador i traginer, 1 jornal, 1 marxando i 1 marxando de cistelles.

Puigpunyent

Contesta l'escrivà Josep Morey el dia 20 de març de 1809. No n'hi ha.

Sa Pobla

Contesta el secretari Bartomeu Vicenç el dia 22 de març de 1809. La relació està formada pels caps de família (4) i els fills mascles, i això fa un total d'11 homes. Els prenom són 9 diferents i 1 de compost: Francesc i Antoni (2), Pere Joan, Rafel, Nicolau, Pau, Domingo, Onofre i Miquel (1). El llinatge són: Forteza (6), Cortès (3) i Tarongí (2). Els oficis són: 3 botiguer i conrador, 2 traginer i botiguer, i 1 argenter.

Sant Joan

Contesta el batlle Cosme Mas el dia 20 de març de 1809. No n'hi ha.

Santa Margalida

No hi és.

En el padró municipal de 1818 hi ha 8 famílies o cases formades per 42 persones: 22 homes i 20 dones. Els prenomes del homes són 13 diferents: Baltasar (4), Francesc, Salvador, Macià, Josep, Antoni i Rafel (2), Jaume, Joan, Llorenç, Mateu, Agustí i Gabriel (1). Els noms de les dones són 8 diferents i 2 de composts: Caterina i Francesca (6), Margalida (3), Magdalena, Anna, Anna Maria, Isabel i Joana Maria (1). Els llinatges són: Pinya (14), Fuster (12), Miró (4), Pomar i Forteza (3) i Bonnín (2). Desconeixem els oficis i hi trobam dos matrimonis que no són endogàmics.

Santa Maria

Contesta el tinent de batlle Bartomeu Cañellas el dia 17 de març de 1809. La llista està formada per 12 homes. Els prenomes són 9 diferents i 1 de compost: Pere Joan i Gabriel (2), Pau, Llorenç, Miquel, Jaume, Pere, Salvador, Andreu i Josep (1). Els llinatges són: Fuster (9) i Pomar (3). Els oficis són: 7 llauradors i 3 marxandos.

Santanyí

Contesta el tinent de batlle Guillem Ferrer el dia 2 d'abril de 1809. La relació la formen 5 caps de família o casa. Els prenomes són 4 diferents i 1 d'ells compost: Onofre (2), Joan, Pere Joan, i Antoni (1). Els llinatges són 5 diferents: Forteza, Aguiló, Pomar, Miró i Bonnín (1). Els oficis són: 2 mercaders de robes i adrogueria, 2 traginers i adroguers, i 1 taverner.

Selva

Contesta el batlle Josep (?) el dia 24 de març de 1809. No n'hi ha.

Sencelles

No hi és.

Sineu

No hi és.

A l'allistament de 1809 trobam 5 cases o famílies que estan formades per 22 persones, 11 homes i 11 dones. Els prenomes dels homes són 7 noms diferents i 1 de compost: Rafel (3), Joan, Llorenç (2), Joan Baptista, Francesc, Bartomeu i Jaume (1). Els noms de les dones són 10 diferents i 2 de composts, una no és xueta: Francesca Anna (2), Caterina, Caterina Anna, Joana, Francesca, Maria, Isabel (no és xueta), Esperança, Margalida i Rosa (1). Els llinatges són: Fuster (11), Aguiló (4), Bonnín (3), Forteza i Miró (1). No diu els oficis i hi trobam dos matrimonis no endogàmics.

Sóller

No hi és.

Al padró de 1801 hem localitzat 18 caps de família o casa. Els prenomes són 13 de diferents: Miquel (3), Joan i Benet (2), Josep, Nicolau, Cristòfol, Gaietà, Tomàs, Raimundo, Vicenç, Jaume, Guillem i Melcior (1). Hi ha una dona vídua de nom Josepa. Els llinatges són: Miró (12), Aguiló (2), Segura, Forteza, Bonnín i Piña (1).

Valldemossa

Contesta el batlle Pere Joan Calafat el dia 16 de març de 1809. Sols esmenta Pere Ramon Pinya, saig.

BIBLIOGRAFIA

PORQUERES, E. *L'endogàmia dels xuetes de Mallorca. Identitat i matrimoni en una comunitat de conversos (1435-1750)*. Palma: Leonard Muntaner Ed., 2001.

SELKE, A. *Vida y muerte de los chuetas de Mallorca*. Madrid: Taurus, 1980.

SOTO, R. [et al.]. *Sobre jueus i conversos a les Balears*. Palma: Leonard Muntaner Ed, 1999.